

Memo

memonummer	concept 00	
datum	18 mei 2018	
aan	Manja Touber	Provincie Noord-Holland
van	K. Bink	Antea Group
kopie	L. Bijvoet	Antea Group
project	Organiseren stiltetafels en strategisch voorstel stiltebeleid Provincie Noord-Holland	
projectnr.	0431447.00	
betreft	Stiltetafel Grootslag West	

Inleiding

Na een welkomstwoord door gedeputeerde Adnan Tekin en een inleidende presentatie over de Stiltegebieden, het stiltegebiedenbeleid van de provincie Noord-Holland en een korte blik op de ontwikkelingen in het gebied Grootslag werd het doel van de bijeenkomst aangegeven. Omdat Grootslag West niet aan de criteria voor stiltegebieden (met name vanwege geluidsbelasting van de N302, onvoldoende recreatieve waarde en onvoldoende natuurwaarde) voldoet is het gebied in het rapport van Natuur en Milieufederatie als een “te heroverwegen gebied” aangemerkt. De Stiltetafel wordt gebruikt om allereerst te toetsen of dit werkelijk zo is.

Het doel van de Stiltetafel is om met belanghebbenden uit het gebied te bekijken welke oplossingen denkbaar zijn en of het mogelijk/wenselijk is om het Grootslag West weer op het kwaliteitsniveau van ten minste oasegebied te krijgen. Kan dit gebied als Stiltegebied gehandhaafd worden? Zodanig dat dit handhaafbaar en uitvoerbaar is. De provincie heeft gekozen voor de insteek van de Stiltetafel om de gebiedspartijen te horen en samen met deze partijen de koers te bepalen.

De vragen die tijdens deze stilte tafel aan de orde komen zijn:

1. Wordt er inderdaad weinig gebruik gemaakt van het gebied?
2. Zijn de natuurwaarden wellicht hoger dan aangegeven in het rapport van NMF.?
3. Kan verstoring door geluid van de N302 verminderd worden, of wordt het geluid al minder door de aanleg van de Westfrisia weg?

Programma

Na het welkomstwoord van de gedeputeerde en de presentatie van Manja Touber (pl stiltegebieden) wordt het volgende programma doorlopen:

Er wordt gekeken naar de belangen van de stakeholders/gebiedspartijen ten aanzien van het stiltegebied Grootslag-West.

Daarna worden de ontwikkelingen in en rond het Stiltegebied Grootslag West bekeken.

Vervolgens de waarde van het gebied/maatregelen ter verbetering van het gebied (Stilte, Recreatie, Natuur, Anders)

De vraag: ‘wat willen we niet in het gebied?’ wordt beantwoord. Is het toezicht in het gebied georganiseerd?

Noodzaak om het toezicht te versterken? Welke partijen kunnen hier een bijdrage aanleveren?

Om 16.30 wordt er afgesloten en het vervolg op deze bijeenkomst toegelicht?

Stiltegebieden beleid algemeen

Manja Touber van de provincie Noord-Holland heeft een presentatie gegeven over stiltegebieden(-beleid) in het algemeen waarna zij inzoomde op het gebied Grootslag (West). Ongeveer de helft van de aanwezigen was zich reeds bewust van het feit dat het Grootslag West een stiltegebied is. Het stiltegebied heeft hier meer bekendheid dan bijvoorbeeld het geval bleek bij de “te heroverwegen gebieden” De Wijde Blik en Bovenkerkerpolder. Tijdens de presentatie werden al enkele vragen gesteld. Hieronder een greep van hetgeen plenair is besproken.

Er bleek verwarring te bestaan over het begrip “te heroverwegen gebied”. Het was voor sommigen onduidelijk of de “te heroverwegen gebieden” nu wel of geen stiltegebieden zijn. Uitgelegd is dat door NMF een differentiatie is voorgesteld in de gebieden van Top-stiltegebieden, Oasegebieden en te heroverwegen stiltegebieden. De wens van de provincie is om zoveel mogelijk stiltegebieden te behouden.

Een agrariër onder het gezelschap vroeg zich af, nu het stiltegebied mede voor de rustzoekende recreant is bedoeld, deze recreant ook kan mee betalen aan het gebied? Bovendien is voor de agrariër van belang bij de keuze voor Stiltegebieden of dit effect heeft op een verruiming van de glastuinbouw? Gaan natuur en de agrarische sector wel samen. Meneer is van mening dat veel zaken ten koste gaan van het tuinderschap. Uit eigen ervaring wordt verteld dat de noodzaak tot het verjagen van wild toeneemt en dat dit een kostbare aangelegenheid is. Ook andere aanwezigen beaamen dat het wildbeheer (ganzen) uit de hand loopt. De gedeputeerde heeft hierop geantwoord van mening te zijn dat natuur en landbouw wel degelijk samengaan.

Ook het onderwerp van de vrijstellingen (voor de land- en tuinbouw) en ontheffingen is aan bod gekomen. Deze ontheffingen worden verleend door het RUDNHN en hieraan kunnen ook voorwaarden worden gesteld. In de presentatie kwamen ook de georganiseerde motortochten voorbij, welke moeilijk te handhaven zijn vanwege de factor dat deze tochten “georganiseerd” moeten zijn. Dit blijkt in de praktijk moeilijk aantoonbaar. Een bewoner van het gebied Grootslag Oost gaf aan dit wel te herkennen en hiervan overlast te ervaren.

Aanwezigen zijn verbaasd dat de cijfers over de belevingswaarde zo slecht zijn uitgekomen. De indruk bestaat dat van het gebied veel gebruik wordt gemaakt door recreanten, zowel wandelaars als fietsers en vaarrecreatie. Het recreatieschap Westfriesland zegt dat dit slechts een momentopname kan zijn. De reden dat het bezoekersaantal in het gebied laag is, kan ermee te maken hebben dat individuele bezoekersaantallen worden geteld en herhaalde bezoeken niet herhaald worden meegeteld. Een deelnemer van de stiltetafel oppert dat hoe minder bezoekers, des te meer stilte betekent. Maar voor de waardering van het stiltegebied is de beleving van het gebied ook van belang. Tegelijkertijd is aangegeven dat er weinig bezoekers zijn omdat het gebied slecht toegankelijk is vanwege de slechte staat van onderhoud en beheer van het gebied door Staatsbosbeheer. Onder meer het recreatieschap ziet hier graag een kwaliteitsslag plaatsvinden.

Ook is gevraagd naar de verhouding tot de Omgevingswet en hoe de omgevingswet neerdaalt bij gemeenten. Het stiltegebiedenbeleid krijgt een plek in de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening. De provincie organiseert bijeenkomsten over de omgevingswet.

Rol en belangen

Aanwezigen bij deze Stiltetafel waren de RUDNHN, het Westfries Genootschap, de Natuur en Milieu Federatie (NMF), Land- en tuinbouw organisatie (LTO), ambtenaren van provincie en gemeenten (SED organisatie en Medemblik), wethouders van Medemblik en Stede Broec, Recreatieschap Westfriesland, initiatiefnemers van een bezoekerscentrum aan de rand van het gebied, agrariërs tevens bewoners van het gebied, vertegenwoordiger van de buurtvereniging Grootslag Oost, werknemer van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, enkele statenleden en gemeenteraadsleden. Daarnaast waren journalisten van het Noord-Hollands dagblad en Holland Media aanwezig en een communicatie medewerker van de provincie. In totaal waren er ruim 30 aanwezigen.

De deelnemers aan de Stiltetafel hadden verschillende belangen. Hieronder een opsomming van hetgeen in de ronde “rol en belangen” genoemd werd.

- Ambities van het gebied, meer dan stiltegebied;
- Belangen van de agrarische sector behartigen;
- Belangen van de recreatieve sector behartigen (camping, blotevoeten pad, laarzenpad) Hoe kan het oasegebied ten gunste komen van de recreant?;
- Belangen van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (schoon en voldoende water, dijken);
- Belang als natuurliefhebber;
- Belangenafweging tussen milieu, recreatie en bewoners;
- Cultuurhistorie;
- Communicatief belang in preventie, handhaving en beleid;
- Duurzaamheid;
- Gezondheid;
- Informatie ophalen;

- Inzicht krijgen in de doelen van de provincie;
- Overleg tussen gemeenten en provincie;
- Privé grondbezit;
- Samengaan van belangen zoals natuur en agrarische productie, natuur en landbouw in harmonie;
- Stille en duisternis;
- Stiltegebiedenbeleid overeind houden;
- Tegengaan van de verwaarlozing van het gebied;
- Woonachtig en werkzaam in het gebied;
- Zoektocht naar verbinding natuur, bedrijvigheid en educatie.

Voor de meeste deelnemers is een goede afweging van belangen het meest belangrijk. Zowel de economische, recreatieve en natuurbelangen zijn genoemd. De vraag is of deze belangen allemaal samen kunnen gaan in één gebied. De agrarische sector wil niet dat de agrarische bedrijfsvoering door het Stillegebied wordt belemmerd. Dat zou kunnen gebeuren als er bijvoorbeeld niet meer gejaagd of verjaagd mag worden in het gebied of als het gebruik van bepaalde machines of uitbreiding van de bedrijfsvoering door het Stillegebiedenbeleid wordt verboden. Daarnaast is het voor het Recreatieschap Westfriesland van belang dat het gebied goed benut kan worden door recreanten zowel per fiets, te voet als per boot. LTO staat voor de agrarische sector maar vindt natuur ook van belang. Helaas was Staatsbosbeheer niet aanwezig, ze zijn eigenaar en beheerder van een deel van het gebied.

Ontwikkelingen

Er is tijdens de inleidende presentatie kort stil gestaan bij de ontwikkelingen in en om het gebied. Hierna is tijdens het interactieve gedeelte van de stiltetafel opnieuw aan de deelnemers gevraagd wat de belangrijkste ontwikkelingen zijn in het gebied en of er nog ontwikkelingen onbesproken zijn. Hieronder volgt een opsomming van de ontwikkelingen die genoemd zijn.

- Agrarisch business centrum (buiten het gebied);
- Bedrijfsmatigheid neemt toe, infrastructuur is hier niet op berekend;
- Bezoekerscentrum aan de Tolweg, rand van het gebied, om mensen te informeren en ook kinderen meer in aanraking te laten komen met het gebied;
- Bodem meer kwaliteit geven;
- Evenementen buiten het gebied lijken toe te nemen en veroorzaken geluidsoverlast;
- Glastuinbouwkassen, ook meer groente;
- Ontsluiting N302 en eventuele ontwikkelingen zoals bijv. stilasfalt;
- Recreatieschap Westfriesland heeft namens de gemeenten een subsidieaanvraag lopen bij de provincie om de vaarroutes te verbeteren;
- Recreatievraag neemt toe, meer recreatieve vaart door de polders en weinig handhaving op geluidsbelasting;
- Structuurvisie LTO West Friesland;
- Structuurschets West Friesland;
- Schapenboerderij die biologisch schapenmelkjes verkoopt;
- Vogels zijn in conflict met de toenemende recreatie;
- Waterberging;
- Westfrisia weg;
- Wild neemt toe als het natuur toeneemt;
- Zorgboerderij welke fruit kweekt.

De vraag werd gesteld waar het ophoudt met de ontwikkelingen in het gebied?

Belangrijke ontwikkelingen zijn de veranderingen in de agrarische sector naar grotere bedrijven die ook verpakken en transport doen van het product en de ontwikkeling van de bollenbroeierijen. Het gebied ten noorden van het Stillegebied is vol gebouwd met glastuinbouwkassen. Hier is geen ruimte voor verdere uitbreiding. Vanuit de structuurschets West-Friesland en ook bevestigd door de SED gemeente is het Grootslag-West aangewezen als

experimenteer gebied. Werkvoertuigen worden steeds groter (de huidige wegen zijn hier niet altijd geschikt voor) maar de voertuigen worden wel stiller.

Daarnaast speelt de Westfrieslandse weg, die is omgelegd waardoor mogelijk minder verkeer over de N302 gaat rijden (dat zal binnenkort geëvalueerd worden).

Er is veel vaarverkeer (recreatief) door het gebied.

Er zijn veel ganzen, er lijkt een toename te zijn van ganzen in het gebied, wat als negatief wordt gezien door agrariërs in het gebied.

Er loopt een vergunningsaanvraag voor een bezoekerscentrum aan de Tolweg aan de rand van het Stillegebied.

Er is (al iets langer geleden) waterberging gerealiseerd binnen het Grootslag West.

Het terrein van Staatsbosbeheer wordt slecht onderhouden en is (daardoor) slecht toegankelijk.

Waarde van het Grootslag West

Daarna is de aanwezigen gevraagd naar de waarde van het gebied Grootslag West. Wat zijn de huidige waarden van het gebied gelet op agrarische, natuur, recreatie en landschapswaarden. De tafels leverden een grote input aan waarden van het gebied welke hieronder opgesomd staan weergegeven.

- Aangrenzende natuur;
- Agri-business;
- Agrarische polder, gebied wordt onderhouden door de agrariërs;
- Biodiversiteit in land- en tuinbouwgebied;
- Cultuurhistorische waarde (de Weele, zichtbare dijkdoorbraken van vroeger, verkaveling van de percelen);
- Economische waarde;
- Innovatief gebied (bijvoorbeeld Orion);
- Insecten;
- Landbouwwaarde;
- Leefbaarheid van het gebied, buffer tussen stedelijk en kassengebied;
- Luchtkwaliteit (uit onderzoeken blijkt dat deze goed is, zo wordt dit ook ervaren);
- Natuurwaarde (NNN-gebied, 175 soorten vogels, veel vissen en exoten daarnaast de patronen in het landschap, afwisseling en openheid);
- Recreatieve waarde voor eigen bewoners en mensen van daarbuiten (vaar-, fiets- en wandelroutes);
- Stille;
- Vistoerisme;
- Vogels;
- Waterbergingsgebied;
- Waterkering, oude dijk.

De waarde van het gebied vertaalt zich naar goede visstand (er vindt vistoerisme plaats, er komen zelfs buitenlandse sport/recreatieve vissers naar dit gebied), hoge biodiversiteit (hiervoor zijn niet direct bronnen), veel gebruikers vooral door bootjes en fietsers (maar omdat het gebied slecht toegankelijk is door slecht beheer van Staatsbosbeheer wordt niet heel het gebied benut), het gebied is cultuurhistorisch waardevol (oude dijk, zichtbare vroegere dijkdoorbraken, oude verkaveling en slotenpatronen), waterberging, rust aan de randen en natuur aan de randen van het gebied, bollenbroeierijen in het gebied (agrarische en ook economische waarde van het gebied), er is voor recreatie ook bijvoorbeeld een biologische schapenboerderij aanwezig welke schapenmelkjes verkoopt, een deel van het gebied aan de noordzijde is aangewezen als NNN gebied (de Weele). Het gebied wordt vooral gebruikt door agrarische ondernemers en door bezoekers vanuit de omliggende woonwijk(en).

Suggesties om waarde te vergroten

Verlagen van de geluidsbelasting:

- Handhaving op geluidsoverlast;
- Praktische regels opstellen;
- Sociale controle.

Vergroten van de natuurwaarde:

- Bijdrage aan beheer van het gebied, eventueel beheerderschap van Staatsbosbeheer overdragen;
- Diversiteit in het gebied behouden;
- Herbegrenzen van het stiltegebied, natuurranden en eventueel het Streekbos erbij betrekken;
- Natuurranden versterken.

Vergroten van recreatieve waarde:

- Brochure uitbrengen over het Stiltegebied om bezoekers te trekken;
- Communicatie, op communicatief gebied te winnen aan bewustwording over de Grootslag West;
- Innovaties inzetten, innovatie kan ook toerisme trekken;
- Subsidies, zie Friesland als een voorbeeld, pak verbetering groter aan om meer kans te maken op Europese subsidies. Daarnaast krijgt het recreatieschap op dit moment geen subsidie terwijl dat in andere provincies wel zo zou zijn;
- Vaarroutes uitbreiden, uniek gebied benutten, ook kleine rondjes mogelijk maken en verbinding met de nieuwbouwwijken dit neemt drukte op de bestaande ontsluiting weg;
- Verbeteren van de toegankelijkheid voor fietsers en auto's door het plaatsen van wegbewijzeringsborden.

Het waarom en het doel van behoud van het Stiltegebied

Tot slot is gediscussieerd waarom dit gebied Stiltegebied is en of het wenselijk is om dit gebied als Stiltegebied te behouden. De insteek van de provincie is om het Stiltegebied te behouden als gebied dat voor mens en natuur rust betekent in een steeds drukker en stressvol wordende leefomgeving. De bovengenoemde waarden worden door alle deelnemers onderschreven.

Een aantal aanwezigen ziet de meerwaarde in het benoemen van het Stiltegebied uit het oogpunt van bescherming van het gebied:

- tegen bebouwing (behoud van een buffer tussen woonwijk en kassengebied),
- als gebied waar omwonenden rust kunnen ervaren en
- de aanwezige natuurwaarden.

Bovendien kan het Stiltegebied gebruikt worden bij communicatie over het gebied (selling point). Mogelijk kan de benoeming als Stiltegebied bijdragen aan het krijgen van geld voor beheer en onderhoud en als argument voor het aanleggen van stil asfalt op de N302.

Een aantal aanwezigen vraagt zich af of het zijn van een Stiltegebied de manier is om deze waarden te behouden. Een aantal van de aanwezigen vraagt zich af of je nog wel van een Stiltegebied kunt spreken met alle vrijstellingen voor agrarische sector en ontheffingen en het wegverkeer. Bij afname van geluid van de N302 door bijvoorbeeld stilasfalt en minder verkeer leidt het volgens sommigen nog niet tot het gewenste resultaat omdat voor de agrarische sector al vrijstelling bestaat.

Daarnaast kan het NNN en bijvoorbeeld een bestemmingsplan zorgdragen voor bescherming van een aantal genoemde waarden. Verder vraagt men zich af of de gebruiker het van belang vindt dat dit gebied een Stiltegebied is. Men is bang dat het predicaat Stiltegebied allerlei ontwikkelingen in de weg staat.

Conclusie en vervolg

Conclusie luidt dat de geluidsbelasting met name vanwege de N302 bestaat. Hierin vindt mogelijk verandering plaats gelet op de Westfrisiaweg en de eventuele aanleg van stilasfalt of geluidswallen. De recreatieve waarde en belevingswaarde van het gebied is volgens de aanwezigen hoog. Dit geldt ook voor de aanwezige natuurwaarden in het gebied. Daarnaast kent het gebied een grote agrarische waarde.

Het is belangrijk om in kaart te brengen wat de voor- en nadelen zijn van een Stiltegebied. Onder de aanwezigen waren een aantal kritische deelnemers die de meerwaarde van het stiltegebied niet inzien. Er werd geconcludeerd dat het goed zou zijn om de gebruikers van het gebied te informeren en een informatiebijeenkomst te organiseren. Met Staatsbosbeheer wordt nog een aparte afspraak gemaakt. Eventueel kan indien behoefte is vanuit de gemeente een bestuurlijke tafel georganiseerd worden.

Bijlage(n)

- deelnemerslijst
- presentatie Stiltetafel Grootslag West d.d. 16 mei 2018

CONCEPT